

NİÇİN VE NASIL BURADAYIZ?

Muharrem BALCI

Güncelleme 5.11.2018

GEREKÇE

2009 yılında Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu derslerinde, hak – adalet – özgürlük – meşruiyet gibi hukukun temel kavramları¹ ile hukuk mantığı² ve Hukuk Mesleği³ konularını, hukuk toplumu – hukuk devleti⁴ açılımlarını, gençlerimizi bekleyen dönüştürme projelerini⁵, hukuk tarihimizi⁶ ve birçok konuyu ele aldıktan sonra, NEDEN BURADAYIZ'ın⁷ cevabını bir ekip çalışması ile vermeye çalışmıştık. 2009'dan bu yana, 'neden buradayız'ın; 'niçin' ve 'nasıl yapacağımızı' konuşma imkânı bulamamıştık. Takdir edilir ki birçok gelişme için bir kıvılcım gerekiyor bazen. O kıvılcım 7 yıl sonra gelebildi. Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu'nun sesli, görüntülü AMENTÜNÜN BEDELİNİ ÖDEMEK, Ne Yapmalı? Bedel, Bakış ve Süreklilik başlıklı dersinin sesli-görüntülü sunumu elime geçti. Sunumu hemen deşifre ettirip⁸ siteme koydurdum.⁹ Sayın Fazlıoğlu'nun bu dersi, "Niçin ve Nasıl Yapmalı?" sorusunun tam da cevabı niteliğinde idi. İş sadece, bu sunumu Genç Hukukçular için uyarlamaya kalmıştı. Hamdolsun onu da yapmaya çalıştım.

¹ Muharrem BALCI, *Hak – Adalet – Özgürlük - Meşruiyet Kavramsal Analiz*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/3.pdf>

² Muharrem BALCI, *Hukuk Mantığı*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/47.pdf>

³ Muharrem BALCI, *Hukuk Mesleği VE Misyon – Vizyon Tartışmalarında Tarihi Gerçeklikten Gelecek tasavvuruna Süreç İşçiliği*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/2.pdf>

⁴ Muharrem BALCI, *Hukuk Toplumu – Hukuk Devleti*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/238.pdf>

⁵ Muharrem BALCI, *Müslüman Hukukçuyu Bekleyen Tehlikeler, DÖNÜŞTÜRME PROJELERİ*,

⁶ Muharrem BALCI, *Tanzimat'tan Günümüze Islah, Resepsiyon ve Uyum Çalışmalarının Tahlili*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/52.pdf>

⁷ Muharrem BALCI - Orhan Seyfi GÜNER - Sezgin TUNÇ Yasin DIVRAK - Kaya KARTAL, *Neden Buradayız?* <http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerIV/169.pdf>

⁸ Amentünün Bedelini Ödemek konulu konuşmayı ve daha nice sesli sunumları, Kitap Özetleri'ni <http://www.muhamrembalci.com/kitaplik.php> bizler için deşifre edip, özetleyip bizlere kazandıran değerli dost, ağabey Sayın Celal SANCAR'a da bu vesile ile teşekkürü borç biliyorum.

⁹ İhsan FAZLIOĞLU; "Amentünün Bedelini Ödemek, Ne Yapmalı? Bedel, Bakış ve Süreklilik" *İlem*, (İlmî Etüdler Derneği) Yaz Okulu Açılış Dersi, 17.07.2016

<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/644.pdf> (Erişim 5.11.2018)

Ayrıca konuşmanın ses ve görüntü kaydı için Bkz: <http://www.muhamrembalci.com/index.php#duyurular>

Burada Sayın İhsan Fazlıoğlu'na bu ve benzeri çalışmalarından dolayı hepimiz adına teşekkürü borç biliyorum.

İhsan Fazlıoğlu'nun çalışmalarını bir blog <https://fazlioglu.blogspot.com/> halinde toparlayıp yayına sokan, Amentünün Bedelini Ödemek konulu çalışmayı da yayınlayan değerli araştırmacı, Erzincan Ün. Arş. Görevlisi Sayın Muhammet NEGİZ'e de teşekkürü borç biliyorum.

www.muhamrembalci.com sitemizin 2010 yılından bu yana yapımı, sürekli bakımı ve eklemelerini yapan değerli arkadaşım B'ye de bu vesileyle teşekkürlerimi sunuyorum.

Gerçekten de, bir gelecek tasavvuru oluşturmak isteyenler için ‘Neden Buradayız’ sorusu kadar, ‘Niçin’ ve ‘Nasıl’ soruları da o kadar önem arz ediyor. Niçin ve Nasıl soruları, bir bakıma tarihi gerçeklik içinde izdüşümlerimizi ve basamak taşlarımızı da belirlemeyle yakından ilgilidir. Bizler için en güzel örnek olarak HZ. Peygamber (SAS) ve Ashabının örnekliği, niçin ve nasıl sorularının ilk başvuru kaynağıdır. Böylesine onurlu bir kaynaktan beslenmenin kıvancı, niçin ve nasıl sorularına verilecek cevapla ancak beslenebilir. Niçin ve nasıl bilemeden yapılacak iş, Fazlıoğlu’nun deyişiyle bir “hiç”tir.

Bu tebliğimizde, Sayın İhsan Fazlıoğlu’nun konuşmasını esas alıp, birçok bölümünü alıntıladık ve bizzat Genç Hukukçuların Amentüsü olarak sunmuş olduk. Bu nedenle, Tebliğin her bölümüne ayrı ayrı dipnot koyma gereği duymadık. Orijinal metinden alıntıları içerlek ve italik olarak yazdık. Amentünün Bedelini Ödemek başlıklı sunumunun Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu’nun üstlenmesine, sahip çıkmasına olur veren Hocamıza teşekkür ediyorum.

HUKUKÇU – AMENTÜ İLİŞKİSİ

“Beşbin kişiydiler, beşbin süvari. Birkaç yıldır, ülkelerinden binlerce kilometre uzakta aralıksız savaşıyorlardı. En yakın arkadaşları, yoldaşları gözlerinin önünde ölmüştü. Maddi ve manevi olarak yorulmuş ve tükenmişlerdi. Geri dönmek için yola çıktılar; ancak bir süre sonra atları öldü, yürümeye başladılar. Açtılar; ancak iki günde bir yemek yiyebiliyorlardı; az ve kuru yiyecek. Süvari olduklarından, yürümeye hiç alışkın değillerdi; hele bu şartlarda. Tam iki ay yürüdüler, iki ay; yani altmış gün. Açtılar, uykusuzdular, yorgundular, bitkindiler. Dışarıdan bakınca; tükenmiş, son güçlerini kullanan, yürüyen ölümler gibi görünüyorlardı. Ülkelerine girdiler. Geldiklerini ve kötü durumlarını haber alan yetkili kişi, onları birlikleriyle karşıladı. Gerçekten de düştü-düşecek bir görüntüleri vardı. Dağınık bir şekilde, yetkili kişinin önünde hareketsiz duruyorlardı; çıt yoktu. Başlarındaki komutan, yetkili kişiye tekmil verdi. Yetkili kişi, ciddiyetini bozmadan, sesi hem gürleştirerek, hem de bir acıma hissi vererek şöyle dedi: ‘Askerler, sizden önce bir emir geldi; derhal geri dönmenizi ve tekrar savaşa katılmanızı istiyorlar. Üç gününüz var. Tüm ihtiyaçlarınızı gidermek, gerekli atları almak ve silah kuşanmak için.’ Bu sözleri duyan, ölü kalıklı beşbin askerin birden gözleri parladı, çökmüş bedenleri dirildi, hemen sıraya girdiler; tam bir savaşçı birlik gibi dizildiler. Başlarındaki komutan, yetkili kişiye dönerek şöyle dedi: ‘Hayır! Hayır! Üç gün olmaz, çok fazla. Eğer bize ihtiyaç varsa, gerekirse bugün bile geri döneriz; atla ya da yürüyerek.’” var. Arkadaşlar, bunlar bir Moğol Birliği. Cengiz Han’ın komutasında savaşan bir Moğol birliği.”¹⁰

¹⁰ İhsan FAZLIOĞLU, a.g.k.

Amentünün Bedelini Ödemek İçin Buradayız

Dünya, Amentünün bedelini ödeyen insanlara amadedir. Amentünün bedelini ödemeye hazır olmayan insanların imanı, kuru bir güdüdür. Öyle bir iman ki, bu Moğollarınki; mevcut dünyanın yüzde 22'sini ele geçirip, 30 milyon kilometre kareyi kesintisiz –arada boşluk olmayan– bir kara imparatorluğu kurdular; 30 yılda... Dünyanın o dönemde yüzde 22'sini ele geçirdiler.

İlginçtir ki, günümüz hukukçuları(!) kendi halkının gönüllerini bir türlü fethedemiyorlar. Türkiye’de modern devletin vatandaşına vermesi gereken hukuk ve yargı güvenceleri maalesef verilemiyor. Yapılan saha araştırmalarında hukuk ve yargı güvenceleri, güvencelerin en alt sıralarında çıkmaktadır. Üstelik yargının en tepesindeki hukukçuların dilinden de bu çarpık durum¹¹ ifade edilebilmektedir.¹² Konunun burasında, ağaçta adalet arayanları¹³, terör ve ajanlıkla suçlananların alelacele tahliyelerinin yapılabildiğini¹⁴, uyuşturucu babalarının, üstelik katil olaylarıyla ilintili oldukları halde tahliye edilebildiğini¹⁵ görebiliyoruz. Eğitim ve sağlık, emniyet, sosyal devlet güvenceleri gibi güvenceler de maalesef karşılanamamaktadır. Örneklerle ilgili olarak dipnotlardaki bilgiler çok şey ifade edebiliyor. Yıllardır anaokulundan itibaren çocuklara seviyelerine uygun olarak hukuk eğitimi verilmeli diye dillendirdiğimiz Hukuk ve Adalet dersi de henüz seçmeli olarak 8. Sınıflara yeni yeni girecek.¹⁶ Genç Hukukçular olarak görüşümüzün, hukuk ve adalet dersinin ana okullardan itibaren, öğrencilere seviyelerine göre verilmesidir.

¹¹ “Vicdanla – cüzdan, vicdanla – unvan arasında sıkışıp kalan yargı” söylemleri hatırlanmalı. M. BALCI.

“Avukatlarıma aynı şekilde birçok talepler geliyor. Anladık ki demek ki vicdanla cüzdan arasında dolaşan bir yapı var. Zihnini ve vicdanını birtakım güçlerin emrine vermiş kişiden hâkim de olmaz, savcı da olmaz, olamaz. Bunu böyle bilmemiz lazım. Vicdanın kapıları hukuka, adalete değil de başka yerlere açılanların yaptıkları zulümdür. Çünkü onlar Mevlana'nın deyimiyle, dikenlere su vermeye başlamışlardır. Büyük Türkiye, yeni Türkiye için adalet sistemimizden başlayarak tüm kurumlarımızı, tüm toplumu, bu kanser hücrelerinden hep beraber temizlememiz gerekiyor.” Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN.

<https://www.ntv.com.tr/turkiye/erdoganvicdan-ile-cuzdan-arasinda-dolasan-biryapi-var.vpWG8fdVrkqgSbNOhOHdg> (Erişim 5.11.2018)

¹² İsmail Rüştü Cirit (Yargıtay 1. Başkanı); "Hukuk bir silah gibi kullanıldı. Birçok el koyma, aramanın yanı sıra milyonlarca insan bu ülkede dinlendi. Önemli davalar ilk önce belirli yerlerde karar altına alındı. Daha sonra yargı sürecine geçilerek bunlar birer karar haline getirildi" <https://www.ntv.com.tr/turkiye/yargitay-baskani-cirit-hukuk-bir-silah-gibi-kullanildi.1lZ8yzG0wUuNQGt9ISGKcQ> (Erişim 5.1.208)

¹³ Tutuklu eşinin tutukluluk gerekçesini C. Savcılığı ve mahkemeden öğrenemeyen Nazife Kayacı, eşinin suçsuz olduğunu Cumhurbaşkanı Erdoğan'a anlatabilmek için Cumhurbaşkanının yol güzergahında ağaca çıkarak dikkatini çekmeyi başardı ve sonunda eşine kavuştu. <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/511234.aspx>

¹⁴ Hakkında "Örgüt propagandası yapmak" ve "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik" suçlarından 4 yıldan 18 yıla kadar hapis istemiyle dava açılan, siyasilerin meydanlarda ‘terörist’ diye suçladığı Türk kökenli Alman vatandaşı Deniz Yücel, Başbakan’ın Almanya seyahati öncesi C. Savcılığının aylarca yazmadığı iddianamenin bir saat içinde yazılması ve mahkemece de iddianamenin kabulüyle, 1 saat içinde tahliye edildi ve Almanya’ya uçuruldu. <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/deniz-yucel-serbest-40744061> (Erişim 5.11.2018)

¹⁵ Eski savcı Zekeriya Öz’ün gizli tanığı, katil olaylarından aranan, İran’lı uyuşturucu Baronu, Naci Şerif Zindaştı ve üç adamı, ‘Devletin bu konuda duyarlı olduğu’ iddiasıyla mahkeme tarafından serbest bırakıldı. <http://t24.com.tr/haber/uyusturucu-baronu-zindastinin-tahliyesi-icin-eski-ak-partili-vekil-hakime-baski-yapti,737494> (Erişim 5.11.2018)

¹⁶ Hukuk ve Adalet dersi 8. Sınıf müfredatına girdi, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/hukuk-ve-adalet-dersi-8inci-sinif-mufredatina-girdi-384624.html> (Erişim 5.11.2018)

Amentü basit bir hadise değil. Bizim hayat görüşümüzün ilkelerini veren, yaşamamıza anlam katan ilkeleri inşa eden bir yapıdır.

Ebu Cehil şunu biliyordu: Kelime-i şhadet getirdiğinde, amentü dediğinde ne türlü bir yükü yüklenmesi gerektiğini, ne tür şeylerden vazgeçmesi gerektiğini bildiği için dürüstçe davrandı; çok dürüst bir insandı. Onun bedelini ödedi; kendi amentüsünün bedelini ödedi. Hani tasavvufta, 'şeytan kemal mertebesinde görülür'; niye? Çünkü Şeytan işini kemal mertebesinde yapar; en iyi şekilde yapar. Şeytan da kendi amentüsünün bedelini öder; ödüyor. Onun için başkaldırdı.

Derslerimde, konferanslarımda dinleyiciler sorduğum bir soru vardır:

- "İyilik mi daha çok yaygınlaşıcıdır, kötülük mü?"

Cevap için kalkan eller genellikle kötülüğün daha çok yaygınlaşıcı olduğu yönünde olur. Meşhur Kızılderili Reis ile torunu hikâyesi vardır. Reis köpeklerini dövüştürür. Torunu da sorar:

- Dedeciğim, hangisi kazanır?
- Hangisini daha iyi beslediysem o kazanır.

Biz hangisini besliyoruz?

Ayrıca, bizler iyilikle kötülüğü bir terazinin iki ayrı kefesine koyamayız. İyilik ve kötülükleri teraziye koyan Allah'dır. Bildiğiniz gibi kötülüğün sahibi şeytandır. Vesveseleriyle bizi kötülüğe sürükler. Ancak zaman zaman unuttuğumuz bir şey var; şeytan 'sınırlı' bir varlık. Kıyamete kadar, Allah'ın salih kullarının dışındakileri saptırabilecek bir varlık. İyiliğin sahibi kim? Allah. Nasıl bir Allah? Kadir-i Mutlak olan Allah. Allah'tan bahsettiğimizde O'nu mutlaka sıfatları ile birlikte anarız. Buradaki isim ve sıfatı **Mutlak Kadir Olan**'dır. Şimdi soru şudur: Sınırlı, izin verilmiş varlık olan şeytan ile sınırsız, mutlak güç sahibi Allah birbirine denk olabilir mi? Hâşâ olamaz. O halde siz hangisini besliyorsunuz? İyiliği mi, kötülüğü mü? Kur'an'da Kalem süresinde bahsi geçen üç Müslüman bir şeyi unutmuşlardı, neyi? Allah'ın Kadir-i Mutlak olduğunu. Bunu nereden anlıyoruz. Üründen yoksun bırakılarak imtihan edildiklerini anlayınca içlerinden üçüncüsünün, "Ben size dememiş miydim: 'Allah'ı çokça tesbih edeydik', yani 'Sübhansın, erişilmez, yüceler yücesisin, deseydik' sözünü hatırlayınız.

İşte Amentünün bedeli, Allah'ın varlığının kabulü ile yetinmek değil, O'nun mutlak kadir olduğunu bilmek, inanmak ve Hadi/yol gösterici olarak gönderdiği kelama ve Peygamberine, sünnetine tabi olmak, örnek almak ve insanlık onuru için mücadele etmekle ödenir.

İnanç Olmadan İmkân Olmaz

Her insanın inançları vardır. İnanç olmadan, imkân olmaz; bedel olmadan hiç bir imkân, mümkün olamaz. İman imkân verir, bedel mümkün kılar. Eğer bedel ödememişsek, o imkânı mümkünleştiremeyiz; hiçbir şey gerçekleştiremeyiz. Tarihe baktığımız zaman, Büyük İskender'e bakın; etrafında 40-60 bin arasındaki Makedon'la koca bir dünyayı fethediyorlar. Uzağa git-

meyelim; Aliya İzzetbegoviç'in etrafındaki insanlara bakıyoruz –ki, çok az bir grup ve büyük imkânsızlıklar içersinde– sadece amentülerinin bedelini ödedikleri için büyük iş başarıyorlar.

Tarihin derinliklerine indiğimizde, en genelde insanlık tarihi boyunca Hz. Âdem'den bu yana insanlığa yön verenler, özelde de Hz. Peygamber'den bu yana insanları hak yoluna yönlendirenler bizim için basamak taşlarıdır. Biz o basamaklara basarak bu günlere geldik. Bu insanlara **“Yaşayan Sünnetin Basamak Taşları”** diyorum. Peygamber ve Ashabı, Selahaddin Eyyubi, Ebu Hanife, Aliya ve benzeri büyük insanlar. O halde, hukuk çalışmalarımız, okumalarımız, tebliğlerimiz hazır mı? Hukukun yaygınlaştırılması, kılcal damarlara kadar ulaştırılması için, her an hazır bekliyor ve çalışıyor muyuz? Sivil Toplum çalışmalarımıza heyecan katıyor, bereketlendiriyor muyuz? Bedelini ödeyeceğimiz amentümüz, amentümüzün gereği düşünsel ve eylemsel, bir başka deyişle iman – amel bütünlüğümüz ne durumda? İnanç olmadan imkân olmaz. Günümüz Müslümanlarını anlamak gerçekten zor. Amentüyü itikattan sayarlar da, itikatları için bir amelde bulunmazlar. Allah bizi bundan korusun.

Amentüyü Tebliğe Dönüştürmek

*Bir amentünün bedelinin ödendiği nerde gözükür? Bunun delili nedir? **Bir teklif ve temsil.***

*Kim bunlar? Sahnedeki hiç kimse Müslüman değil. Ashabdan bir alıntı yapsam, anlaşılır bir şey, değil mi? İnanan insanlar, Hz. Peygamberin terbiyesinden geçmiş insanlar. Cennet ümitleri var. Eğer bir amentü, teklife dönüşmemişse, yaygınlaşamaz. Ve bir amentü, ona tabi olan insanlar tarafından temsil edilmiyorsa yine karşılık bulmaz. İnançlarımızı, itikadımızı, imanımızı ne kadar teklife dönüştürüyoruz? İnsanlara ne teklif ediyoruz? Batı Almanya'da bir uluslararası toplantıda bir **Alman Profesör** şunu söyledi: **“İhsan bey, burada 3 milyon Türk yaşıyor; bana neyi teklif ediyorlar, bende olmayan ne ki, Müslüman olayım?”** Oradaki 3 milyon insanın, Almanlara teklif edeceği bir şey yok. Niye? En önemlisi orada temsilcileri, teklifleri yok; çünkü teklif sözel olmaz sadece, bir temsil ile olur. Siz, ne olduğunuzu temsil edemiyorsanız; ne olmadığınızı insanlara ispat etmeye çalışıyorsunuz: **“Ben şöyle değilim, ben böyle değilim...”** Yahü bu kadar uğraşacağına, ne olduğunu göstereceğine; onu eline–dilene, yazına–çizine, davranışına yansıtana. O zaman bu kadar uğraşmana gerek kalmaz.*

Teklif sahibi olmak kolay bir iş değildir. Teklifin teorik bir idrakine ihtiyacımız var. Müslümanların tarihteki en büyük başarısı, tevhid merkezli tekliflerini, metafizik bir düşünceye dönüştürmelerindedir. Yahudilerin kendilerine verilen vahiy dinini insanlardan kaçırmaları ve saklamaları, kendilerine has kılmalarının en önemli nedeni, yüzleşecek, konuşacak teorik bir dil geliştirememeleri; tevhidi bir inançtan, metafizik ilkeye dönüştürememeleridir; Onun için içe dönük yaşadılar, evin faresi olarak yaşadılar tarih boyunca; köşede kenarda saklanarak, sade kendilerine malederek. Bir inanç olarak kaldı; itikadi bir ilke olarak. Hıristiyanlar ise, bunu kontrolsüz yaptılar, dağıldılar. Temas kurdukları kültürleri, inanç ilkeleriyle karışıp; o asli tevhid ilkesini kaçırdılar. İslam'ın en önemli başarısı; tevhidi metafizik bir düşünceye dönüştürmesidir. Bu

onu, asli ilkelerini-merkezini kaybetmeden tüm insanlara teklif edilebilir bir duruma getirmiştir. Hiçbir gücümüz yok aslında; ne maddi, ne manevi. Ama korkuluyoruz. Niye? Çünkü alternatif imkânı olan, teklifi olan hala tek inanç sistemiyiz.

Peki, bunu değerlendirebiliyor muyuz?

İnsanlara hukuk adına teklifimiz var mı?

Yoksa bir siyasi partinin, görece iktidar gücünün arkasında, ondan keramet mi arıyoruz?

Siyasaya bir teklifimiz var mı?

Yoksa bir aydın olduğumuzu unutarak, siyasanın emrinde taraftar mı oluyoruz?

2018 Adli Yıl açılışının yapıldığı günde bir polis merkezinin bahçesinde Bayan Avukat müdafilik görevi için beklerken yanına gelen komiser içeriden önce sopa isteterek “*biz Avukatları bu sopa ile dövüyoruz*”¹⁷ diyor; sonra da içeriden silahını isteterek getiriyor ve silahı ile tehdit ediyor. Avukat hanım da müvekkili ile görüşükten sonra şikâyetçi oluyor ve iki memur açığa alınıp soruşturma başlatılıyor. Sosyal medyada işledim bu konuyu. Bir Genç Avukat arkadaşımız da DM’den soruyor?

- Hocam bu nasıl olabilir?

Cevaben, “sizler hak arama zeminlerinde bulunmaz da kahramanlık olsun diye tek sayı dergi çıkarma hevesleriyle, hiçbir bilgi, donanım oluşturmada gazete köşelerinde yazı yazma kolaylıkları, henüz öğrenci iken hak arama zemini olmayıp da (üstelik öğrenci iken) Avukat dayanışması derneğinin temsilciliği ile oyalanırken, Avukatlara bu tehditler çok olasıdır” dedim.

Cevap:

- Müstahakız Hocam, Hakk için mücadele gerek, söylenmek değil. (Timsah gözyaşları)

Yıllar önce, 1998’de ‘**Hukukun Yaygınlaştırılması**’ ve ‘**özgürlüklerin Teminatı olma**’ kavramsallaştırma ve gayretleriyle başlattığımız Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu derslerini, bir de bu yönüyle değerlendirin. Bu zeminlerin çoğaldığını, kaliteli hale geldiğini, hukuk ürettiğini, tekliflerde bulunduğunu, alanı bereketlendirdiğini, kısacası hukuku yaygınlaştırarak, özgürlüklerin teminatı olma yolunda mücadele ettiğini düşünün. Hayali bile cihan değer.

¹⁷ İstanbul Bayrampaşa Emniyet Md.de görevli bir komiser, bir şüphelinin ifadesine katılmak isteyen Avukata, “Burada çok avukat dövdük, sizi de dövelim mi” diye espri yaptıktan sonra Avukatın ellerine sopa ile vurup, silah doğrulttuğu, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/karakolda-skandal-goruntu-komiserden-kadin-avukata-once-sopa-sonra-silah-40945720> (Erişim 5.11.2018)

Mitolojik ve Psikolojik Din

Dinin idrak biçimlerinden biri psikolojiktir. Şu anda Türkiye’de yaygın olan, dindar dinsizliğin kaynağı. Türkiye’de çok dindar dinsizler var; dindar ama dinsiz... Niye? Çünkü inandığı entitelerin, kavramların ontolojik bir karşılığı olduğunu düşünmüyor; bunun hesabını vermeye hazır değil.

Aynı şekilde, çok sayıda hukuk mesleğinde, fakat hukukçu olmayan insan var. Kaç hukukçu tanırıyorsunuz, hukukun temel kavramlarını, anlamları ile bilen ve bu anlamları halk kitlelerine iletebilen, bunun mekanizmalarını kurup işletebilen? Olsaydı bu ülkenin hukuku, yargısı bu hale gelir miydi? Ne verebilmişiz hukuk ve yargı adına meslektaşlarımıza? İhsan Fazlıoğlu bu hale **psikolojik din** diyor. Psikolojik din, ahlaksızlığın kaynağıdır, diyor. Aynı şekilde biz de **psikolojik hukuk** diyoruz. Etki-tepki usulü ile çalışan, gelişmeyip kadük kalan hukuk. Psikolojik din gibi, uyduruk usullerle ve çarpıtılmış, parçalanmış, seküler hale getirilmiş hukuk anlayışıyla hukuku psişik hale getirip, psikolojik vakıya dönüştürdüler. Bu hukuk, hayata ve kâinata ilişkin bir teklifte bulunamazdı ve bulunmadı da. Vicdanlara terk edildi. Vicdan sayısı kadar hak ve adalet türetildi.¹⁸ Hak ve adaletin Hakk’a raci olduğu, bu yüzden de mutlak olduğu unutturuldu. İnsanlar birbirlerine ya sev – ya terk et demeye başladılar. Evrensel ilkeler dahi unutulup, ihkak-ı hakkı tavsiye eder oldular.

Hukukçuların Bağırsak Temizliği

Her şeyi yalan-dolan adamın bütün ticareti yalan dolan üzerine kurulmuş. Geliyor akşam, çocuklarına Kur’an öğretiyor, beraber Kur’an okuyorlar; ama bütün ticareti yalan-dolan üzerine. Bu adam, çoluk çocuğuna Kur’an öğretse ne olur? Bu adam onu yapar. Beş vakit namazını kıltıyor, psikolojik olarak. Çocuklarına Kur’an öğretiyor; ama sonra gidip ticaretiyle insanlara zarar vererek, insanları aldatarak yapıyor. Bu adamın dini, psikolojiktir; ahlaksızlık kaynağıdır. Olmasa daha iyi. Onun için dindar dinsizler dediğim bunlardır.

Biz de hukuksuz hukukçular diyoruz. Neredeyse tüm gelirleri Müslüman halkın ‘Müslüman hukukçu’ nitelmesi ve güvenine dayanan Avukatlar, halkın vergilerinden maaşlarını alan hâkim-savcı ve akademisyenlerin önemli bir kısmı, kazançlarının zekâtını hukukun yaygınlaştırılması mücadelesine harcayacaklarına, bu yolda gayret gösterenlerin çalışmalarına, “Biz de bir zamanlar bunları yaptık, geçin bunları” diyerek çocuklarına, genç kuşaklara bağırsak temizliği yapıyorlar. Bu adamların herhangi bir hakk’a, hukuka, adalete, meşruiyete mensubiyeti yoktur.

Ayrıca bu adamlar, muhataplarını Allah ile de kandırabiliyorlar, görece adalet anlayışları ile hukuka yön vermeye çalışıyorlar. Ancak hak – adalet – özgürlük – meşruiyet adına yazılı bir eserleri de yoktur. Zira yazmak test edilmektir. Kendilerini test ettirmek istemezler, isteseler de çoğu okuma özürdür. Sözü Allah takip eder, ama halk da yazıyı unutmaz.

¹⁸ Hüseyin HATEMİ, “Adalet Kavramının Mutlaklığı Ve Rölativizmin Kabul Edilmezliği”, <http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/alintilar/279.pdf> (Erişim 5.11.2018)

Bir de bu insanlar, kendi aymazlıklarını başkalarının takıyyelerine bağlarlar, kandırıldık derler. Hukuk adına bir aidiyete sahip olmamanın sonucudur bu. Hâlbuki hepsi de sonucu öngörebilecek basirete sahip olması gereken insanlardı. Hakkı, hukuku, adaleti, sonuçlarını bilmesi gereken insanlardı. Tabii ki, hak – adalet – özgürlük ve meşruiyeti görece algılamasalarıdır. Hakk olan konularda görecelilik insanlığın bile sonun getirir.

Temsil

Temsil ise, daha ciddi bir meseledir. İnançlarımız, zorda kaldığımızda kolay elden çıkartacağımız inançlar olmamalı. Bu da iman – amel ilişkisinin sıhhati ile sağlanır. İkisi de birbirini destekler ve besler. Zorda kaldığımızda, bu ilişki bize kolaylık getirecektir.

Bundan dolayıdır ki, sürekli elinizin altında, dağarcığınızda okunmuş Yasin gibi çalışmalarınız, araştırmalarınız, tebliğleriniz, sunumlarınız bulunsun. Bunları zaman zaman güncelleyin. Çağdaşlarınıza, gelecek kuşaklara aktaracağınız değerli fikirleriniz bulunsun. Bunlar bizi temsilde öncü yapar ve amentünün bedeli olurlar. Hak arama zeminlerinde, okumalarda, +karakollarda, C. Savcılıklarında, adliye koridorlarında, duruşmalarda, hülasa her tür hak arama yerlerinde Genç Hukukçularımızın düşünce ve eylemleriyle, iman – amel bütünlükleriyle bulunmaları elzemdir. Aksi hal maalesef muhaldir. Aksi hal ülkemizin hukuk ve yargıda geldiği haldir. Düşüncelerimizi, hukuk bilgisi ve mantığımızı eylemlerimizle temsil sadedinde sunmak zorundayız. Hukuk ve yargı güvencesi, hukuk ve yargı aktörlerinin düşünsel ve eylemsel pratikte kişilik yarılmasına uğramadan, aktif olarak bulunmalarını zorunlu kılıyor. Bunun için de misyon ve vizyonumuzu iyi belirlemek zorundayız. İnsanlar misyonumuza ve vizyonumuza bakarak, bunların kuvveden fiile geçtiğini görerek hukuk ve yargı güvencesine ulaşabilirler. Hukuk ve yargı güvencesi sadece devlet eliyle verilebilir anlayışı yanlıştır. Elbette ki devlet hukukun temel ve evrensel ilkelerinin hayata geçmesi için gerekeni yapacaktır. Ancak Berlin’de hâkimler var deyişini de unutmamalıyız. Selahaddin Eyyubi’nin, Fatih Sultan Mehmet’in yargılanmalarını hatırlamalı ve uygulamalıyız. Mezalim Mahkemelerinde devlet memurlarının yargılanmalarını hatırlamalıyız. Nihayetinde devlet de hukuk ve yargı mensuplarının görüş ve eylemleriyle hukuk ve yargı güvencesi sunmaktadır. Buradaki sorumluluğumuzu unutamayız, devredemeyiz ve erteleyemeyiz. Erteleme insan onuruna aykırıdır.

Yüzeysel Değil, Derinlikli Düşünmek. Niçin ve Nasıl?

Bir düşünceye derinlik nasıl katılır? Nedenini düşünmek, derin düşündür. Nedenlerini düşünmenin asgari iki koşulu; “nasıl?” ve “niçin?” birlikteliğidir. Nasılsız bir niçin, edebiyat yapmaktır, gaz yapmaktır: “İslam gelecek, dertler bitecek!” “İslam geldiği zaman, insanlar arasında adaletsizlik ortadan kalkacak.” “İslam gelince şöyle olacak, İslam gelince böyle olacak.”

- “Nasilla ilgili bir açıklama var mı? Yok; gaz bunlar”
- “Nasıl abi, nasıl olacak bu?”

- “Eee, gelelim; bakarız inşallah.” Tabi, ben sana gücü vereyim; ondan sonra ne yapacağını ben biliyorum. Herkes erteliyor. “Bir gelelim...” Yok, size “Nasıl”ı göstermeyen hiçbir düşünceye itibar etmeyin gençler.

- “Şöyle olacak...”

- “Nasıl? Bir anlat bakayım.”

“Nasıl?” bir mekanizma sorusudur. Bir işlem sorusudur, bir tefekkür sorusudur.

“Niçin” sorusu, gelecek tasavvurunun gerekçesidir.

Girdiğimiz bu hukukun yaygınlaştırılması eylemselliğimizde ila-yı kelimetullah’ın ‘niçin’ sorusunun cevabı olduğunu, nihai hedefin Allah’ın rızasını kazanmak olduğunu, hukuku yaygınlaştırma ameliyemizin bir alan çalışması olarak bu sonuca hizmet etmesi gerektiğini bir an dahi unutmamalıyız. Çok yakın geçmişimizde bu düşünceleri ve amellerimizi paylaştığımız birçok hukukçunun, bulunduğu ortam ve şartlar sonucunda bu hedeflerinden çokça uzaklaştığını hepimiz görebiliyoruz.

İslam’ın hiçbir temel metnini okumamış, İslam medeniyetinin en temel kavramlarının tarihsel tecrübesinden bihaber; ama İslam üzerine acayip konuşuyorlar. “Niçin?” siz “nasıl?” ise bir güdüldür. Boş bir inançtır, insanı yorar; yüküdür... Bu ikisini birlikte bir araya getirmek gerekiyor. Yani söz, gereklidir, yeterli değildir. O söze bir mananın eşlik etmesi lazım. Anlamın eşlik etmediği bir söz yığını, hafızamızı da yutar, aklımızı da yutar. O sözün “neden?”ini düşünmek, “nasıl?” ve “niçin?”ini birlikte düşünmektir.

“Nasıl”, Bir süreç sorusu ve bir SÜREÇ İŞÇİLİĞİDİR.

‘Niçin’ sorusunun cevabını bulduktan ve içselleştirdikten sonra cevabımıza uygun olarak bunun nasıl gerçekleşeceği hususunda bir vizyon oluşturarak ‘nasıl’ı düşünmeli ve gösterebilmeliyiz: İnsan olarak bireyselliğimizin yanı sıra toplumsallık özelliğimiz gereği bunu ancak örgütlü mücadele ile başarabiliriz. İşte bu bir süreçtir ve bir nevi “Süreç İşçiliği”dir.

İşte bunun için, her ne kadar ödünç bir kavram olarak almış olsak da, dernekleştirerek, vakıflaştırarak oluşturduğumuz Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşlarını önemsemeliyiz. Özellikle, halkın arasına karışamadığından değerli fikirlerini kılcal damarlara ulaştıramayan akademisyenlerimizin üretimlerini halka anlatmalı, hukuku yaygınlaştırmalıyız. Bu ameliyede en önemli zeminler STK’lardır. Ancak hükümet bildirimlerine imza atmak için talimat bekleyenler değil.

Maddenin İhmal Edilmesi. Mücadele Yerine Keramet

Derin düşünmek, sadece bugünü idrak etmek için değil; geçmişi idrak etmek için de çok önemlidir. İslam medeniyetinin başarılarını anlatırken bile maddi analizlerimiz çok zayıftır; hep maddi. Müslümanlar, inanmış insanlar, kılıçları ellerine aldılar; dıgıdık dıgıdık gittiler. Arkadaş-

lar 20 bin kişilik bir süvari nasıl donanır? Deniyor ki; “20 bin kişilik süvariyle düşman üzerine doğru yola çıktılar.” Hadi buna bir içerik katalım. Tek bir soru: “20 bin atın nalları için gerekli olan hammadde demir için 30 bin ton ham demire ihtiyacınız var.

İstanbul fethediliyor, 21 yaşında bir insan başında; ne kadar zeki olursa olsun. Türk tarihinin en dahi sultanı Fatih'tir, filozoftur; filozof sultandır. Bir söylenti: “İstanbul'un fethi, Akşemseddin olmasaydı, Şeyh Ahrar, Türkistan'dan 50 bin müridini göndermeseydi.” Böyle bir şey yok. Manevi anlamda; böyle konuşup duruyorlar. Çağırıyor Akşemseddin'i, çekiyor kılıcını dayıyor boğazına; “Hocam, bu kılıcın hiç mi hakkı yok, Allah aşkına?” diyor. Ve biliyorsunuz, Akşemseddin sürgünde ölmüştür. İstanbul'a girmesi yasak. Maddenin bittiği yerde, mana başlar; “el duası bitmeden, dil duası kuru bir gürültüdür” diyor kudema.

Bir hoca, dinsiz-komünist bir adam. Büyük bir hadise yaşıyor yurtdışında bir olayda. Dine dönmeye karar veriyor; ama yetiştiği kültür –beyaz Türk olduğu için- İsa mı olsun, Muhammed mi olsun şeklinde bir dikotomiye dönüşüyor; bir dualiteye dönüşüyor. Tabii iyi bir eğitim aldığı için oturuyor, Hz. İsa'nın hayat hikâyesini okuyor, Hz. Peygamber'i okuyor. Hz. Peygamber'i tercih ediyor:

- “Niçin?” diye sordum:

- “Çünkü öbürü ortada yok. Ama Hz. Muhammed ise, yediği zeytin bile belli, ağlıyor.

En çok etkilendiğim şey, Hz. Aişe ile yaptığı kavgadan sonra, çatıya çıkıp ağlamasıdır.”

- “Hocam, neresi etkiledi sizi?”

- “İnsan” dedi.

Bizim Müslüman hukukçularımız da, hukuk tarihimizdeki öncülerimize övgüler dizerler de bir türlü onların yolundan gitmek istemezler. O büyük hukukçuların çektikleri eziyetleri okuyup anlatırlar da bu eziyetlere talip olmak bir yana, kendileri için böyle bir ihtimali akıllarına getirmek istemezler. Bir el gelsin her şeyi yoluna koysun isterler. Bu el kimi için bir lider, kimi için bir şeyh, bir Hoca, tabii ki hepsi bir iktidar, bir güç. Kendilerine böylesi onurlu bir iman-amel bütünlüğünü bir türlü yakıştıramazlar. Bunun için hukuk üretemezler, hukuku yaygınlaştıramazlar.

Arkadaşlar bu bir kader değildir. Allah kimsenin, hiçbir toplumun kaderini bir kişinin eline vermemiştir. Hepimiz kendi kaderimize doğru koşuyoruz. İman-amel bütünlüğümüz çizdiğimiz kaderimizdir. Hukukçuların kaderi, hukuku kılcal damarlara kadar yaymaktır. Unutmayınız, hukuk hakkın çoğuludur ve hak Hakk'a racidir. Hakk'a raci kıldığımız bir olayda Hakk'ın yanımızda olacağını unutmamalıyız. Biz O'na bir adım gittiğimizde, O bize on adım gelecektir. Bu O'nun vadidir. Vaadinde en iyi duran O'ndan başka kim olabilir. Allah bir yandan sorumluluk yüklerken, bir yandan da vaatlerini sıralamıyor mu? Böylesi bir onur ve böylesi bir güvence insanogluna verilmişken bu tembelliğin ve pesimistliğin anlamı nedir?¹⁹

¹⁹ “Ey iman edenler, eğer siz Allah'a (Allah adına İslam'a ve Müslümanlara) yardım ederseniz, O da size yardım eder ve sizin ayaklarınızı sağlamlaştırır.” (Muhammed: 7)

Hakikatten Kopmamak

Bir iş yaparken, bu iş için gerekli olan asgari maddi zemini nedir? Ne türlü bir faaliyet olursa olsun, bunun maddi zemini nedir; buna dikkat etmek gerekir. Hayal iyidir; ama Aliya'nın dediği gibi, "Ancak tembel insanlar, hayalleriyle yaşarlar." Çalışkan insan, hayalini tahkik etmek, gerçekleştirmek için yola çıkar. Temel çok yaşlanmış. Dua etmiş:

- **"Ya Rabbi, hiç görmedin bizi; bu kadar ömür sürdük."**

Gökyüzünden bir ses:

- **"Çantayla mı gönderecektik."**

Genç Hukukçular bazı soruları, zaman ve zemine bağlı kalmaksızın kendilerine sormalı, cevaplarını aramalıdır. Müslüman, çağını yaşayan insandır. Çağın dertlerini, sorunlarını, açmazlarını-çıkılmazlarını, tehlikelerini görmesi gerekir. Gördüklerine de tespitler ve çareler üretmesi, yanlışlıkların, eksikliklerin giderilmesi için özveride bulunması, eyleme geçmesi gerekir. Örneğin, dünyanın bugün iki büyük tehlikesi, Bağımlılaştırma ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği gibi ihanet projelerine, ailenin bitirilmesi, insanlığın başkalaştırılması ve hayvanlaştırılması çalışmalarına, insanlık düşmanlığına, insanlığa karşı inlenen suçlara karşı farkındalık oluşturması, karşılıklar vermesi, düşünsel ve eylemsel mücadele etmesi gerekir. Bunları yapacak hukukçuların da, bu zaafarla malul olmaması gerekir. Örneğin sigara içen bir hukukçu, bağımlılaştırmanın köleleştirmek olduğunu, köleleştirmenin bir insanlık suçu olduğunu anlatabilmesi mümkün değildir. Feminist düşüncelerin etkisindeki bir hukukçunun da ailenin ortadan kaldırılması ihanetinin farkında olabilmesi mümkün değildir. Öncüller, ancak öncü olabilmekle anlatılabilir. Öncülerin de, insanlık onurunu kuşanmakla bu sorunların altından kalkabileceğine inanmıyoruz. Aksi hal, kelim kelim la yenfa...

Süreklilik – Süreç İşçiliği

Âmentümüzün bedelini ödedik; temsil ve teklif sahibi olduk; nedenleyerek düşündük; düşünürken de madde ve manayı birlikte dikkate aldık... Peki, tüm bu süreci nasıl kotaracağız; nasıl yol ve yön vereceğiz. Uzatmadan biz bugün geçmişimizle, bugünümüzle ve geleceğimizle nasıl bir iletişim, ilişki kuracağız. Ben bunu "süreklilik" kavramıyla açıklamaya çalışıyorum...

Bu yüzden ki, Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu olarak, "Tarihi Gerçeklikten, Gelecek Tasavvuruna" söylemini dillendirip, hakikatin ruhuna uygun bir süreç yaşıyoruz.

"Ve sizlerden yalnızca zulmedenlere isabet etmekle kalmayan bir fitneden korkup sakının. Bilin ki, gerçekten Allah (ceza ile) sonuçlandırması pek şiddetli olandır." (Enfâl:25)

"Siz insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz. İyi olanı tesis eder, kötü olanı bertaraf edersiniz." (Al-i İmrân: 110)

"Allah insana kaldıramayacağı yükü yüklemes." (Bakara: 286)

Bir başka Tebliğimizde de görüleceği üzere, kariyer, maddi birikim, yetki gibi tasalardan arınmış bir 'süreç işçiliği'nden²⁰ bahsediyoruz. Bu öneri, tarihi gerçekliği en yüksek derecedeki olgulardan birini işaretliyor.

Öyle bir süreç işçiliğidir ki önerilen; teknik ve teorik donanımı üst seviyede algılayabilen ve kuşanabilen, misyonu belirli, vizyonu tanımlı, bireysel ve toplumsal sorumluluklarla dertlenmiş, nihai adanmışlıkla yoğrulmuş inanç sahibi, tarihi gerçekliğe uyarlı bir geleceğe kilitlenmiş, kişilik yarılmasına tutulmamış, hayatı parçalı görmeyen, topyekûn mücadelenin parçası olan bir süreç işçiliğidir tanımlamaya çalıştığımız.

Böylesi zor görünümlü, fakat tüm gelecek kaygılarını elinin tersiyle itebilecek kadar mutluluk verici bir hazzın, özellikle gelişmiş bireyselliğimizin ve kurumsallığımızın desteklediği bir alt yapı çalışmasıyla oluşabileceğine işaret ediyoruz.

Eyleme Eşlik Edecek Bilinç

İslam'ın da umdeleri vardır; kimse bizden, onlardan taviz vermemizi beklemesin. Orada özgürlük yok; o zaman, Müslüman olmazsın, kimse zorlamıyor ki. Akdini yaptıktan, sözleşmeye imza attıktan sonra; o sözleşmenin gereğini kabul edeceksin. İslam'ın asgari metafiziği ihmal edilerek, Müslüman kalınamaz. Kapitalist de kalınamaz; kapitalizmin temel ilkeleri ihmal edildiğinde. Bunu bir gemiye benzetebilirsiniz. Şimdi, gemi yol alıyor; nasıl bir üslup takip etmemiz lazım? Gemiye mümkün kılan ilkelerdir. Marko Polo, Kubilay Han'la konuşuyor. Kubilay, Cengiz'in torunu. Marko Polo, Kubilay'a kemer köprüyü anlatıyor: "Taşları şöyle koy, böyle koy..." Kubilay diyor ki: "Demek ki, taşsız olmuyor bu iş." Marko Polo; "Taşsız olmuyor; ama kemer de önemli." Kubilay da; "Bana sabahtan beri niye taşı anlatıyorsun; kemeri anlatsana?" diyor. Marko Polo; "Ama efendim, taş olmadan da kemeri yapamayız" diyor. Kubilay bir türlü anlamıyor; çünkü hayatında görmemiş bunu. Taş mı, kemer mi? İki birlikte...

Kemer, oradaki ide; bizim inanç ilkelerimizdir, umdelerimizdir. O olmadan taşı nasıl koyacaksınız, değil mi?

İtikadımızın 1500 yıllık bir tecrübesi var; bunu ihmal edemeyiz. Oryantalistlerin en büyük hatası, amentümüzün tarihsel tecrübesini ihmal etmeleridir. Şimdi biz, gemiyi terk edemeyiz.

İşte biz buna NEDEN BURADAYIZ tebliğimizle katkıda bulunduk. Hukuk çalışmalarının, hukuk üretiminin örneklerini vermeye çalıştık, üstelik 22 yıl fasılasız, tatilsiz. Üreterek, bereketlendirerek.²¹ Birikimlerimizi üç yılda bir BİRİKİMLER'de topladık. Birikimlerdeki sunumlarımız şimdi akademik çalışmalarda kaynakçalara giriyor. Çalışmalarımıza "ders" dedik, ders for-

²⁰ Muharrem BALCI, *HUKUK MESLEĞİ VE MİSYON - VİZYON TARTIŞMALARINDA TARİHİ GERÇEKLİKTEN GELECEK TASAVVURUNA SÜREÇ İŞÇİLİĞİ*, a.g.m.

²¹ Muharrem BALCI, *Hukukçu Kardeşlerime Hatırlatmalar*, <http://www.muhammedbalci.com/yayinlar/tebligler/101.pdf>

matında çalışıyoruz, sunumlar yapıyoruz. “**Ders, kazası olmayan ibadettir**” bilinci ile derslerimizi yapıyoruz. Kimseye özenmiyor, emeklerimizle onurlandığımızı düşünüyoruz.

*Gemiyi terk edersek başka bir kültürün yavaşması ve sığıntısı oluruz. Ne dedik? Okyanusta yaşayamayız ki, gemisiz. Gemiden vazgeçmemiz mümkün; satarız. Bizim şu anda Türkiye’de özellikle Osmanlı elitlerinin yaptığı gibi; bu gemiyi satıp, başka bir gemiye binmek mümkün. Öyle değil mi? Ama **başka bir kültürün çanak yalayıcısı haline geliriz. Sığıntı oluruz, yaşama oluruz.** Birinci şık geçersiz; gemiyi terk edemeyiz. Gemiyi limana da çekemeyiz; çünkü yoldayız, hayat bir süreç, akıyor. O zaman geçmişte kalırız. Şimdi bazı kültürlerin İslam medeniyeti hayal dünyası içerisindeki durumu bu; gemiyi çektiler, oturuyorlar orda. Mutlular; ama kuruyacak bir göl gibidir o, kurursunuz gidersiz. Türkiye’de de var bazı yapılar böyle; kılıkları, kıyafetleri. Emin olun, onlar destekleniyor; çünkü onların sosyal hayata müdahale derdi yok o yapıların.*

*Fransızlar Kuzey Afrika’yı işgal ettiklerinde üç türlü refleks gösteriyorlar: Bilinçsiz bir şekilde kendileriyle savaşanları destekliyorlar. Niye? Çünkü onları öldürmek kolay. Karşılarında, Fransız lejyonerlerinin silahları yok ki, orda. Fransızlara kılıcıyla saldırıyor; doldurmalı tüfeğiyle savaşıyor. Bilinçsiz savaş yapmak isteyenleri destekliyorlar; çünkü yok etme imkânı sağlıyorlar. “**Biz kendi dünyamızda yaşayalım**” diyeni de destekliyorlar; çünkü onlar da birer kanalizasyon teşkilatı gibi, toplumdaki istisnai tipleri orda topluyor ve kontrollerini mümkün kılıyor. Üçüncü bir grup, “**Ha bu gâvurlar ne yapıyor; nasıl bu hale geldiler, niye bizi yendiler; biz onların dillerini öğrenelim**” diyenleri de öldürüyorlar. Çünkü bilinç; oturmasını kalkmasını bilen insana, “**Hoş**” diyemezsin... Adam diyor ki, “**Ben bunu bir tanıyım.**” Bu tip adamları öldürüyorlar. Niye? Çünkü bunun eylemine bilinç eşlik edecek; bilinç eşlik etti mi, artık senin işin zor.*

Kendi dünyamızda değil, bu toprakların ve burada yaşayanların dünyasında yaşıyoruz, yaşamalıyız. Bu topraklara ve bu insanlara aidiz. Bu insanlara borcumuz var. Hak – adalet – özgürlük – meşruiyet nedir, nasıl kazanılır, nasıl üretilir ve yaygınlaştırılır, hesabını vereceğiz. Her birimiz genellikle modern hukuk alanında olmamıza rağmen çalışmalarımızı mukayeseli hukuk olarak yapıyoruz. Batı’da böyle ama Doğu’da, İslam’da, İslam hukukunda nasıl? Mukayeseli hukuku öne çıkarıyoruz.

Hayat Görüşü ve Aydınlarımız

İki tür hayat-dünya görüşü vardır: Birinci tür hayat görüşü, Newton’cu hayat görüşüdür; ikincisi, Newtoncu olmayan hayat görüşüdür. Newtoncu hayat görüşünün ilkesi, gerçekliği dış dünyada var sayar ve onu gözler. Ölçer, biçer, kayıt tutar; sınıflandırır. Dolayısıyla bu ölçüm işi ne kadar dakikse, ne kadar geliştirilmişse, gerçekliği o kadar kontrol eder. İkinci hayat görüşü ise gerçekliği, insanın içinde var sayar ve orda derinleşir. Rafine hale gelir; ama dış dünyayı ihmal eder. Bu, neye benziyor, biliyor musunuz? İskender Hindistan’a vardığı zaman meditasyon yapan Hintli bilgelerle yaptığı bir sohbetinde soruyor:

- “**Ne yapıyorsunuz?**” Çok ilginç bir cevap veriyorlar:

- **“Kendimizi fethediyoruz.”** İskender güler;
- **“Siz kendinizi fethedin, ben dünyayı fethediyorum.”**

Newtoncu düşünce dünyayı fethetme işidir. Newtoncu olmayan düşünce ise kişinin, kendini fethidir. İslam, bu ikisini birlikte iddia ettiği için biriciktir. Şimdi Müslümanların bir kısmı, dünyayı fetihle meşgul, bir kısmı kendini fethetmekle meşgul. Dünya ile kendi aranda bu kadar bir ayırım yapma. Sen bu dünyanın bir parçasısın, dünya da senin bir parçan. Sensiz dünya olmaz, dünya da sensiz olmaz; dolayısıyla fetih hareketini çift yönlü yapmak zorundayız. Hem kendimizi tahkik, hem de dünyanın fethi. Örnek, Hz. Peygamber, ashab. Bu adamlar niye fetih yapıyorlar? Kendilerini fethetmekle niye meşgul olmuyorlar? Kendilerini fethetmeden de yeryüzüne yayılmadılar ki. Çünkü kendini fethetmeyen bir insanın yapacağı şey, yıkımdır. Öyle olursan, İskender gibi olursun, Moğollar gibi olursun; bugünküler gibi olursun. Dolayısıyla fethi, çift yönlü yapmak zorundayız.

İhsan Hoca burada finale geliyor: Sadece hukuk, sadece fıkıh veya sadece felsefe vb. değil, sadece içsel olarak kendimizi fethetmek de değil. Çok yönlü ve kuşatıcı olmak zorundayız. Hem kendi nefsimizi kuşatarak alçak gönüllü saf, tertemiz, katışıksız, kirlenmemiş olmak; hem de dünyayı tanımak, geçmişi, tarihi gerçekliği öğrenmek, örnekliklerden, öncülerimizden, öncüllerimizden de yararlanarak bir **gelecek tasavvuru** oluşturmak zorundayız. Tek yönlü, sadece doğucu, sadece batıcı veya sadece hukukçu, sadece fıkıhçı olarak değil, geleceği kuşatacak şekilde tamamlayıcı, üretici olmak zorundayız. Nitekim Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu dersleri özel hukuk değil, ağırlıklı olarak kamu hukuku ağırlıklı yapılmaktadır. Hukuk Felsefesi – Sosyolojisi, Kavram Analizleri, İnsan hakları, Ceza, Ceza Usul, Anayasa, İdare, Tarih, İslam Tarihi, Yakın Tarih, İslam Hukuku alanlarında yoğunlaşıyoruz.

SONUÇ YERİNE

Aksaray’daki Avukatlar ve İmam

2009 – 2010’lu yıllar. Büromun çevresinde (o zaman henüz Çağlayan Adliyesi yapılmamış) Avukatlar var. Bunların bir kısmı Hukukçular Derneği’nden genç arkadaşlarımız. O tarih itibarıyla 10-15 yıllık Avukatlar. Bir gün yakın camiye Cuma namazına bir arkadaşımınla birlikte gittim. Cami çıkışında kar kıyamet, Avukatlar Cami İmamını bekliyorlar. Neden, diye sordum. Her Cuma namazdan sonra birinin bürosunda cami imamı ile birlikte yemekli sohbet yaptıklarını söylediler. Haftaya bana gelin dedim. Geldiler. İmamla birlikte 13 Avukat.

Yemek sonrasında İmam’a sordum:

- Hocam bu arkadaşlarımızla buluşmalarınızda neler yapıyorsunuz? Hoca,
- İyi bir Müslüman nasıl olur, bunu anlatıyorum.
- Peki, sonraki haftalarda?

- Yine İyi bir Müslüman nasıl olur, onu anlatıyorum, bu konu bitmez ki.
- Haklısınız Hocam. Peki, bu arkadaşlarımız size neler anlatıyorlar?

Hepsinin kafası kucaklarına düştü. Ne demek istediğimi anlamışlardı. Avukat arkadaşların kahir ekseriyeti imam hatip okulu mezunu idi. Fakat kendileri gibi bir imama ve birbirlerine anlatacak konuları, meseleleri yoktu. İmam efendi anlatınca vazife yerine gelmiş oluyordu. Böyle meslek sahibi olmaktan Allah’a şığının kardeşlerim. Bunda ne misyon, ne vizyon vardır. Allah böyle bir topluluğa nusret vermez.

KAYNAKLAR

Hüseyin HATEMİ, “*Adalet Kavramının Mutlaklığı Ve Rölativizmin Kabul Edilmezliği*”,
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/279.pdf>

İhsan FAZLIOĞLU; *Amentünün Bedelini Ödemek, NeYapmalı? Bedel, Bakış ve Süreklilik, İLEM*, (İlmî Etüdler Derneği) Yaz Okulu Açılış Dersi, 17.07.2016
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/644.pdf>
<http://www.muhamrembalci.com/index.php#duyurular>

Muhamrem BALCI, *Hak – Adalet – Özgürlük - Meşruiyet Kavramsal Analiz*,
<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/3.pdf>

Muhamrem BALCI, *Hukuk Mantığı*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/47.pdf>

Muhamrem BALCI, *Hukuk Mesleği vE Misyon – Vizyon Tartışmalarında Tarihi Gerçeklikten Gelecek tasavvuruna Süreç İşçiliği*, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/2.pdf>

Muhamrem BALCI, *Hukuk Toplumunu – Hukuk Devleti*,
<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/238.pdf>

Muhamrem BALCI, *Müslüman Hukukçuyu Bekleyen Tehlikeler, DÖNÜŞTÜRME PROÖJELERİ*,

Muhamrem BALCI, *Tanzimat’tan Günümüze Islah, Resepsiyon ve Uyum Çalışmalarının Tahlihi*,
<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/52.pdf>

Muhamrem BALCI, *Hukukçu Kardeşlerime Hatırlatmalar*,
<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/101.pdf>

Muhamrem BALCI - Orhan Seyfi GÜNER - Sezgin TUNÇ Yasin DIVRAK - Kaya KARTAL, *Neden Buradayız?* <http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerIV/169.pdf>

<https://www.ntv.com.tr/turkiye/yargitay-baskani-cirit-hukuk-bir-silah-gibi-kullanildi,11Z8yzG0wUuNQGt9ISGKcQ>

<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/511234.aspx>

<http://www.hurriyet.com.tr/dunya/deniz-yucel-serbest-40744061>

<http://t24.com.tr/haber/uyusturucu-baronu-zindastinin-tahliyesi-icin-eski-ak-partili-vekil-hakime-baski-yapti,737494>

<https://www.trthaber.com/haber/gundem/hukuk-ve-adalet-dersi-8inci-sinif-mufredatina-girdi-384624.html>

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/karakolda-skandal-goruntu-komiserden-kadin-avukata-once-sopa-sonra-silah-40945720>